

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in volja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobajo se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

O slovenskih šolah na Štajerskem.

(V dež. zboru v Gradcu govoril poslanec dr. Sernek.)

Visoka zbornica! Začenjam z željami, katere je izrekel gosp. poslanec dr. Starkel. Dejal je: da nam Slovencem privoši naše slovenske šole in da ne želi, da bi se Nemci vtikali v naše šolske zadeve, na drugi strani pa naj tudi mi Nemcem pustimo njihove šole in naj ne damo, da bi nemški otroci v naših šolah hirali.

Na to odgovarjam: kjer gre za otroke nemških starišev, tam nimamo drugemu delu njegove želje ničesar ugovarjati. V večjih mestih kakor v Celju, Mariboru imajo tudi nemške šole. Obžalujemo samo, da za idejo morda tudi slovenski otroci v take nemške šole, kjer ne pridejo naprej in kjer se ničesar ne nauče, ker so samo slovenskega jezika zmožni. Nemcem privošimo tak poduk, kakršen imajo.

Vse drugo pa je, ako naj mi gledamo: kako pri sedaj poskušani ustanovitvi nemških šol hočejo slovenske otroke vanje vleči, ker zakonito potrebnega števila nemških otrok niti ni. Ako se v šole s samonemskim učenim jezikom, katere učitelji ne znajo slovenskega, z agitacijo in z drugimi pripomočki prilovijo slovenski otroci in se silijo, sedeti v takih šolah, potem je to nezmisel, kakor se je celo v tej zbornici z visokega mesta pripoznalo. Nespametno je, vabiti slovenske otroke, ki ne znajo nemškega jezika, v šolo, kjer zna učitelj samo nemški jezik. Takih slučajev bi mogel dovolj navesti, za vzgled pa imenujem privatno šolo v Štorah, ustanovljeno lansko leto. V to šolo hodi mnogo otrok, ki ne znajo nobene nemške besede in ne morejo poduku slediti.

Na zakon, ki zahteva, da so naj otroci s 14. letom izstopivši iz šole popolno podučeni v predmetih ljudskih šol, se ne gleda, in zato se postavno predpisana izobrazba slovenskih otrok, ki morajo šolo obiskovati, ne bo v takih šolah nikdar dosegla. Teh načel in resnic naj bi se spominjale šolske oblasti, kadar so naprošene za sodelovanje pri ustanavljanju nemških šol na Spodnjem Štajerskem. V nasprotju s tem pa moram potrditi, da postopajo vladni uradniki pri ustanavljanju nemških šol z največjo gorečnostjo.

Vladni uradniki — govorim o šoli v Vojniku — bi ne bili smeli dopustiti, da se za Nemce vpišejo tisti otroci, ki ne znajo čisto nič nemškega jezika ali samo nekatere besede in ki niso sposobni slediti poduku.

Nemška šola v Vojniku še ni ustanovljena in upati je, da se ne ustanovi, ali že to je naredilo slab vtis, da se je okrajni glavar Celjski postavil dotičnemu gibanju na čelo in da se ljudje niso vpraševali »ali hočete otroke pošiljati v nemško ali v dvojezično šolo«, nego da so se vpraševali, če hočejo otroke pošiljati v čisto nemško ali v čisto slovensko šolo. To vprašanje

ni razmeram primerno, ker v Vojniku ni čistoslovenske šole, ampak samo dvojezična in ker živa duša tam na ustanovitev samoslovenske šole ni mislila. Ljudje so odgovarjali: mi hočemo dvojezično šolo, kakršna je bila doslej. Ko so zapisovali glasove v zapisnik, ni se mogla dosti jasno zapisati volja tistih, ki so glasovali, ker niso bili stvarno, pravilno vprašani.

Mi privošimo Nemcem nemški poduk, užaljeni pa smo in pritožujemo se, da se silijo slovenski otroci v nemške šole, kjer ne morejo slediti poduku, in kjer naj postanejo janičarji našega naroda. To pa je res, kar je povedal gosp. dr. Starkel z občudovanja vredno odkritosrčnostjo, da je za nemške otroke na Spodnjem Štajerskem jako dobro, ako se slovenski učé.

V prejšnjih časih in do najnovejše dobe se je to načelo v malih mestih in trgih tudi upoštevalo. Spominjam se iz svoje mladosti, ko sem hodil v ljudsko šolo, da so prihajali k skušnjam okrajni predstojniki in drugi odlični možje, ki so Slovencem in Nemcem priporočali učenje slovenskega jezika s pristavkom, da jim bo znanje tega jezika še koristilo. Tista gorečnost pa, katero je bilo videti v Vojniku, zastopa nasprotno načelo, da se namreč čim bolj mogoče zajezi učenje slovenskega jezika.

Pri dotičnem uradniku se pogreša razumevanje za prave potrebe prebivalcev. Kot načelnik in predsednik okrajnega šolskega sveta bi moral dotični gospod pač vedeti, da je tudi Nemcem želeti, da naj obstojé v krajih, kjer je prebivalstvo večinoma slovensko, kakor v Vojniku, dvojezične šole, da tam samonemška šola sploh ni na mestu in da v tako šolo posebno taki otroci ne smejo hoditi, ki nič nemškega ne znajo.

Razven Vojnika naj bodo omenjeni še: Slovenska Bistrica, Brežice in nekateri drugi kraji, kjer so dvojezične šole; tam je podučni jezik tako urejen, da tako nemški kakor slovenski otroci dobro napredujejo.

(Konec prih.)

Nova občina in njeni srečni prebivalci na Slatini.

Dne 12. februarja so v Gradcu zopet pokazali, da nimajo srca za kmeta, ampak le za liberalno gospodo. Sklenili so namreč iz Slatinske občine iztrgati oni kos zemlje krog Slatine, katerega imajo v lasti najstrastnejši liberalni nemškutarji, kar jih je menda rodila majka slovenska, ter osnovati novo občino. Da bi bile razmere drugačnje, ne bi oporekali tej izločitvi, saj pleve in zrnje skupaj ne sodi. Toda tu se gre za največjega davkoplačilca, za Slatino. Zakaj bi pa od nje, ki je deželna, imeli koristi le nekateri slatinski liberalci? V